

Plenum

Måndag 27.6.2022 kl. 14.09—19.52

12. Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av konsument-skyddslagen och lagen om vissa befogenheter för konsumentskyddsmyndigheterna samt till vissa andra lagar

Regeringens proposition RP 14/2022 rd
Åtgärdsmotion AM 5/2020 rd, 8/2022 rd
Utskottets betänkande EkUB 16/2022 rd

Andra behandlingen, enda behandlingen

Talman Matti Vanhanen: Ärende 12 på dagordningen presenteras för andra och enda be-handlingen. Innehållet har godkänts i första behandlingen och lagförslaget kan nu i andra behandlingen antas eller förkastas. Slutligen beslutar riksdagen vid enda behandlingen om åtgärdsmotionerna. — Debatt, ledamot Laiho.

Debatt

19.14 **Mia Laiho kok:** Arvoisa puhemies! Tässä hallituksen esityksessä ehdotetaan muu-tettavaksi kuluttajansuojalakia, kuluttajansuojaviranomaisten eräistä toimivaltuuksista an-nettua lakia, sähkömarkkinalakia, maakaasumarkkinalakia sekä kuluttajansuojalain muu-tamisesta annetun lain voimaantulosäännöstä. Ehdotuksen mukaan kuluttajansuojalain kohtuuttomia sopimusehtoja sekä kotimyyntiä ja etämyyntiä koskevien lukujen säännök-siä sovellettaisiin myös sellaisiin kulutushyödykkeitä koskeviin sopimuksiin, joiden nojal-la kuluttaja luovuttaa elinkeinonharjoittajalle henkilötietoa. Tämä lakiesitys on erittäin ter-vetullut.

Olen itse tehnyt alkuvuodesta toimenpidealoitteen liittyen siihen, että puhelinmyynnin yhteydessä vaadittaisiin kirjallista vahvistusta ja haavoittuvassa asemassa olevat henkilöt huomioitaisiin erityisesti. Kuluttajille ja erityisesti haavoittuvassa asemassa oleville, kuten muistisairaille, vammaisille ja ikäihmisille, puhelinmyyntitilanne on usein ongelmallinen. Kuluttajan asemaa on tarpeen parantaa niin, ettei ihmisen heikentynyttä kognitiivista ky-kyä voida käyttää myyntitilanteessa hyväksi, ja siten, että kuluttajalla on riittävästi aikaa perehtyä äkillisesti tulleeseen yhteydenottoon ja ilman painostusta.

Kuluttajille kaupataan puhelimitse erilaisia tavaroita, vitamiineja, remontteja ja lehtiä. Sen lisäksi, että puhelinmyynti voi olla harhaanjohtavaa myyntiä, saattaa ihminen tietä-mättään tehdä kestotilauksen asiaan, jota ei edes tarvitse. Puhelinmyynnin toinen riski pii-lee siinä, että myyjän on hankala tehdä todellista kartoitusta ostajan kognitiivisesta tilan-teesta. Pahimmassa tapauksessa vanhukselle on voitu myydä useita saman lehden tilauk-sia, jos lehtimyyjät eivät seuraa myyntejä tai saa selville asiakkaan todellista tilannetta.

Meillä Suomessa on yli 75-vuotiaita väestössämme jo runsaat puoli miljoonaa. Tilasto-keskuksen väestöennusteen mukaan heidän määränsä nousee jo lähes 800 000 henkilöön

Punkt i protokollet PR 80/2022 rd

vuoteen 2030 mennessä. Tässä joukossa on muistisairaiden ohella myös runsaasti muista aivojen toiminnanhäiriöistä kärsiviä henkilöitä, joten koti- ja puhelinmyynnin ongelmat näyttäytyvät yhä laajemmalle joukolle lähivuosina. Iäkkäät ihmiset, kuten myös monet muut yhteiskunnan heikommassa asemassa olevat, ovat usein myös taloudellisesti heikommassa tilanteessa. Heitä on suojeltava turhilta ostopäätöksiltä ja turhalla ostamiselta, joka voi johtaa myös taloudellisiin toimeentulovaikeuksiin ja jopa ulosottoon. Myös nuoremmassa ikäryhmissä on haavoittuvassa asemassa olevia, esimerkiksi mielenterveys- ja päihdeongelmaisia tai velkaongelmista kärsiviä ihmisiä. On oikeus ja kohtuus, että ihmisillä on oikeus harkita ostopäätöstään rauhassa.

Tässä hallituksen esityksessä puhelinmyyntiin tehdään muutos niin, että kuluttaja ei tule sidotuksi sopimukseen, ellei sitä ostopäätöstä ole myös kirjallisesti tai vastaavalla tavalla hyväksytty. Tämä on todella tärkeä asia, ja uskon, että ikäihmisten tilannetta parantava. Tärkeä huomio on myös se, että todistustaakka tietojen antamista koskevien velvoitteiden täyttämisestä on elinkeinonharjoittajalla.

Luonnollisesti esitys sai vastustusta myös liittyen siihen, että se kaventaa tarjousmahdollisuuksia, mutta uskon, että tämä on askel terveempään markkinointiin ja ennen kaikkea se on eduksi meidän ikääntyvälle väestölle.

Täytyy tässä samalla myös olla kiitollinen itse omien vanhempien puolesta. Kyllä on saanut huomata, minkälaista erilaista tuotetta on tullut heille ja he ovat suostuneet tilaamaan puhelinmyynnin johdosta. Ilolla odotan tämän lain täytäntöönpanoa, jotta nekin tilaukset loppuvat.

Riksdagen avslutade debatten.

Riksdagen godkände lagförslag 1, 3 och 5—7 i proposition RP 14/2022 rd utifrån beslutet i första behandlingen. Riksdagen vidhöll sitt beslut från första behandlingen att lagförslag 2 och 4 i proposition RP 14/2022 rd förkastas. Andra behandlingen av lagförslagen avslutades. Riksdagen instämde i utskottets förslag att åtgärdsmotionerna förkastas. Riksdagen godkände betänkandets förslag till uttalande. Ärendet slutbehandlat.